

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Збірник матеріалів
всеукраїнського науково-практичного семінару
28 лютого 2018 р.

м. Київ

УДК 373.3/5.091.12.011.3-051:004]:005.336.2]](082)

Адреса редакційної колегії:

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН
України,
Вул.. М.Берлінського, 9, м.Київ, 01060

Матеріали оприлюднюються мовою оригіналу,
відображають позицію автора,
який несе відповідальність за зміст

Затверджено вченою радою Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України 27 березня 2018 р., протокол №4.

Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи: зб.матеріалів всеукр.наук.-практ.семінару (Київ, 28 лютого 2018 р.) / за заг.ред. О.Е Коневщинської, О.В.Овчарук. – Київ.: Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України: Київ, 2018 – 60 с.

УДК 373.3/5.091.12.011.3-051:004]:005.336.2]](082)

Матеріали збірника присвячено проблемам, які обговорювалися на всеукраїнському науково-практичному семінарі «Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи» (Київ, 28 лютого 2018 р.), охоплюючи рамку цифрової компетентності для громадян, роль вчителя у цифрову еру, стратегії розвитку нової української школи, розбудову цифрового шкільного середовища, історію та досвід, зарубіжний досвід розвитку цифрової компетентності вчителя.

Для розробників освітньої політики, вчителів, науковців, управлінців, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів, широкої педагогічної громадськості.

ЗМІСТ

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	5
Андрос М. Є.	
WEB-РЕСУРСИ ДЛЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	7
Антощук С.В.	
ВІКІ-ПОРТАЛ ЯК ВІДКРИТА СКЛАДОВА ЦИФРОВОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	10
Болілий В.О., Копотій В.В.	
ІНФОРМАЦІЙНА ЕРА ТА ВИМОГИ ДО ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	12
Буров О. Ю.	
ВІРТУАЛЬНА ШКОЛА ІКТ – СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА	14
Гергель О.В.	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	15
Горленко В.М.	
РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ У НІДЕРЛАНДАХ	17
Гриценчук О.О.	
ОЦІНЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ НОРВЕГІЇ	21
Іванюк І.В.	
ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ЯК ЧИННИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНОСТІ НАВЧАННЯ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ	24
Карташова Л.А., Пліш І.В., Бойченко О.А., Карташов А.М.	
ВІДКРИТА ОСВІТА ТА ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	28
Касьян С. П.	

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ У СЛОВЕНІЇ	30
Кравчина О.Є.	
ЕЛЕКТРОННІ ПОРТФОЛІО ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	36
Кузьменко А.В.	
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ЗМІШАНОЇ СИСТЕМИ	38
Кулинич О. А.	
ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПРИ ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ В ЗАКАЛАДІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	40
Ляхоцька Л.Л.	
ОЦІНЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ	42
Малицька І.Д.	
РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ОСВІТНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	46
Нежинська О.О.	
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	49
Овчарук О.В.	
ЦИФРОВА ПЕДАГОГІКА В ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ХХІ СТОЛІТТЯ	52
Процай Л.П.	
РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ (ДОСВІД КРАЇН БАЛТІЇ)	55
Сороко Н.В.	
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ З УРАХУВАННЯМ ПРИНЦИПУ МОДУЛЬНОСТІ НАВЧАННЯ	58
Юцевич І. С.	

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Андрос Мирослав Євгенійович
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»,
старший викладач кафедри відкритих
освітніх систем та ІКТ, м.Київ

Ключові слова: *дистанційне навчання, інформаційно-комунікаційна компетентність керівника освітнього закладу.*

Постановка проблеми. В умовах прийняття нового Закону України «Про Освіту» та Концепції нової української школи, а в межах її реалізації, - створення та організація діяльності **опорних закладів загальної середньої освіти**, нині актуальною є проблема забезпечення підготовки **компетентних фахівців, керівників закладів загальної середньої освіти і, насамперед, опорних шкіл.** Однією із основних 10 компетенцій в зазначені Концепції є **Інформаційно-цифрова компетенція.**

Метою дослідження є визначити роль дистанційного навчання для розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності керівника закладу середньої освіти.

Виклад основного матеріалу. Один із ключових компонентів формули Нової української школи: *«Сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків не лише в приміщенні навчального закладу».* Створення та ефективне функціонування таких інтегрованих систем стає можливим саме завдяки впровадженню комп'ютерних інформаційних технологій у сфері проектування, ІКТ та засобів зв'язку. Розвиток сучасного інформаційного суспільства, формує перед світовою освітньою системою нові вимоги щодо підготовки та перепідготовки керівників у сфері освіти. Знання, як

ключовий показник якості освіти та кваліфікації працівника, вже не є визначальним фактором професійної підготовки керівника. Сучасний конкурентоспроможний успішний керівник зобов'язаний демонструвати стійкі навички використання інформаційних технологій, критичного мислення, стратегічного планування і здатність гнучко реагувати на зміни потреб суспільства.

Процес модернізації закладів загальної середньої освіти, а особливо зараз, під час проведення пілотного проекту впровадження опорних шкіл, значно активізується за умови відповідного рівня ІК - компетентності її керівників, їх готовності використовувати сучасні Інтернет технології в управлінській діяльності та здатності здійснювати усвідомлену, продуману політику впровадження сучасних ІКТ у навчально-виховний процес закладу загальної середньої освіти, забезпечення інформатизації навчального закладу. Це можливо за умови відповідної підготовки майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти та модернізації фахової перепідготовки та підвищення кваліфікації зазначеної категорії керівників.

Активним популяризатором дистанційного навчання з використанням сучасних технологій є ДВНЗ «Університет менеджменту освіти». Особливості процесу проведення навчання для слухачів курсів підвищення кваліфікації зумовили створення спеціальних інформаційно-комунікаційних умов для бажаючих отримати знання. Основною **формою підвищення кваліфікації** слухачів у ЦППО (Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти) є **очно-дистанційна**. В ЦППО використовуються дві платформи дистанційного навчання: Efront (основна) та Moodle.

Крім цього, в Університеті менеджменту освіти впроваджено програмне забезпечення **Microsoft Office 365** – ценовий програмний продукт, що поєднує набір веб-сервісів, який поширюється на основі

передплати за схемою «програмне забезпечення+послуги» (англ. Software plus services). Набір надає доступ до різних програм і послуг на основі платформи Microsoft Office, електронною поштою бізнес-класу, функціоналу для спілкування та управління документами.

Висновки. Інформатизація суспільства потребує відповідних керівників, підготовлених за новітніми технологіями в результаті вдосконалення системи вищої освіти, організації та впровадження ефективної Системи безперервної професійної освіти та підвищення кваліфікації керівних кадрів середньої освіти.

При цьому, доведена ефективність застосування сервісів **MSOffice 365** в рамках проведення курсів підвищення кваліфікації за дистанційної формою навчання керівників закладів середньої освіти Борзнянського району Чернігівської області.

WEB-РЕСУРСИ ДЛЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Антощук Світлана Володимирівна
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
доцент кафедри відкритих освітніх систем та ІКТ,
кандидат педагогічних наук, м.Київ

Ключові слова: *Web-ресурси, інформаційно-комунікаційна компетентність, нова українська школа.*

Постановка проблеми. Сьогодні перед сучасним науковцем, викладачем, педагогом стоять нові виклики, зумовлені, насамперед, глобальною трансформацією освіти та освітніми реформами в Україні.

Серед дев'яти ключових компонентів, з яких складається формула нової школи, є: по-перше, новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві та,

по-друге, сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків не лише в приміщенні навчального закладу. А серед 10-ти ключових компетентностей, які «мають набути діти під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти» є інформаційно-цифрова компетентність, яка «передбачає впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні... Розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо)».

Переважає більшість педагогів, нажаль, самі не мають таких компетентностей та володіють практикою використання нових дидактичних засобів в освітньому процесі. Тому головним завданням сьогодення є забезпечити та здійснити особистісне та професійне зростання педагогів та науковців, щоб подолати існуючий цифровий розрив між педагогами та їх учнями.

Метою дослідження є виокремлення та аналіз основних онлайн ресурсів, що можуть посприяти удосконаленню навчального процесу в закладах освіти.

Виклад основного матеріалу. На теренах вітчизняного інтернет-простору існує низка освітянських проєктів, які дійсно сприяють поліпшенню ситуації, що склалась в освітніх колах, та задовольнить потребу освітян щодо особистісного та професійного зростання. Серед яких варто зазначити:

- Студія онлайн-освіти «**EducationalEra**» (<https://www.ed-era.com>). Містить високоякісні онлайн-курси повного циклу та сервіс інтерактивної освітньої літератури (**EdEra Books**). Доступ до матеріалів курсів та літератури є безкоштовним.
- Проєкт **Prometheus** (<http://prometheus.org.ua>). Український

громадський проект масових відкритих онлайн-курсів від викладачів КПІ, КНУ ім. Т. Г. Шевченка та Києво-Могилянської Академії.

- Всеукраїнська шкільна освітня мережа **«Щоденник»** (<http://shodennik.ua>). Інструмент, що робить процес управління освітою більш оперативним і зручним, надає різноманітні функції для школярів, учителів і батьків - розклад уроків, електронний журнал, електронний щоденник, домашні завдання, шкільний сайт, оголошення, бібліотека, медіатека тощо.
- Освітній портал **«Класна Оцінка»** (<http://klasnaocinka.com.ua>). Інформаційна система для шкіл, дитячих садків та інших організацій. Бібліотека, статті, дистанційні курси, конкурси, конференції, форум.
- Проект **«Молодіжна Акція Мультимедійна»** (<http://mammedia.com.ua>). Мета акції – підготовка молоді до творчого використання можливостей засобів масової інформації. Спрямована для молоді у віці 13-19 років – як для учнів старших класів, так і представників різних формальних та неформальних груп.
- Центр Інноваційної Освіти **“Про.Світ”** (<http://www.prosvitcenter.org>). Середовище освітян і громадських активістів, які прагнуть всесторонньо розвивати українських вчителів і надавати їм додаткові ресурси для впровадження їхніх ініціатив в школах.
- Електронне навчання **Mozaik** (<https://www.mozaweb.com/uk>). Навчання по цифровим підручникам з інтерактивними 3D моделями, освітніми відео та цікавими завданнями.

Також існують й багато інших Web-ресурсів, з якими варто знайомитися сучасним освітянам.

Висновки. Отже, освітяни відчують гостру потребу: розширення і поглиблення власної цифрової компетентності, вміння застосовувати інноваційні методи викладання та різні форми інтегрованого навчання, набуття навичок створення освітнього середовища, здатність оцінити

власну практику в контексті освітніх новацій, здійснення моніторингу розвитку учнів, використовуючи при цьому сучасні інформаційно-комунікаційні технології, інноваційні освітні сервіси та ресурси глобальної мережі.

ВІКІ-ПОРТАЛ ЯК ВІДКРИТА СКЛАДОВА ЦИФРОВОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Болілий Василь Олександрович

Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка, доцент кафедри інформатики та
інформаційних технологій, м.Кропивницький

Копотій Вікторія Володимирівна

Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка, викладач кафедри інформатики та
інформаційних технологій, м.Кропивницький

Ключові слова: *цифрове навчальне середовище, відкрита
освіта, вікі-технологія, вікі-сайт, вікі-курс, вікі-проект.*

Постановка проблеми. На сьогоднішній день розбудова відкритих освітніх ресурсів та навчальних середовищ відбувається на різноманітних платформах. Успішність вільної енциклопедії *Vikinedii* обумовила широке використання вікі-сайтів у навчальному процесі ВНЗ та шкіл.

Метою дослідження є обґрунтувати доцільність використання Вікі-порталу для навчального процесу вищих навчальних закладів.

У Центральноукраїнському державному педагогічному університеті (ЦДПУ) із квітня 2008 року функціонує вікі-сайт *Вікі-ЦДПУ*, що заснований на MediaWiki (<http://wiki.kspu.kr.ua>). *Вікі-ЦДПУ* — це відкрита складова інформаційної інфраструктури університету, робота на базі якої повністю вільна та прозора як для студентів так і для викладачів й адміністрації.

Вікі-ЦДПУ працює уже десять років, тому досвід облаштування сайту та використання його в освітньому процесі університету висвітлено у різних публікаціях [1-3]. Ресурс допомагає розв'язувати цілий ряд освітніх задач:

- персональний інформаційний менеджер (на персональних сторінках користувачів накопичуються посилання на власні розробки і статті, тобто, утворюється персональне портфоліо);
- для організації спільної роботи над колективними проектами;
- колективна електронна дошка, на якій може писати ціла група;
- платформа для публікації навчальних матеріалів, електронних курсів [3] та проектів;
- репозиторій колективного досвіду;
- середовище для проведення тестування.

Висновки. Важливою складовою сучасного навчального середовища є можливість онлайн спілкування між учасниками освітнього процесу. На *Вікі-ЦДПУ* студенти можуть розміщувати свої роботи, а викладач має можливість переглядати і писати зауваження на закладці «обговорення» до вікі-статті. Зазвичай, на цій закладці розміщуються коментарі до тексту статті та може розгортатися дискусія стосовно її змісту.

Треба відмітити, що студенти вивчаючи дисципліни із залученням вікі-курсів [3] знайомляться з поняттям цифрового середовища навчального закладу, переглядають різні платформи для його створення і приклади реалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Болілий В.О. Вікі-портал як складова відкритого освітнього середовища сучасного університету / В.О. Болілий, В.В. Копотій [Електронний ресурс] // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. – Випуск 1 – 2015. – С. 1-14.

2. Болілий В.О. Інформаційний освітній простір Кіровоградського державного педагогічного університету / В.О. Болілий, В.В. Копотій // Наукові записки. - Випуск 10. - Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 3. / За заг. ред. М.І. Садового. – Кропивницький: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. – С. 107-112.
3. Болілий В.О. Реалізація ідей змішаного навчання засобами вікі-курсів / В.О. Болілий, В.В. Копотій // Наукові записки. – Випуск 11. – Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 4. – Кропивницький: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. – С. 14-19.

ІНФОРМАЦІЙНА ЕРА ТА ВИМОГИ ДО ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Буров Олександр Юрійович

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
провідний науковий співробітник, доктор технічних наук, м.Київ

Ключові слова: *інформаційна ера, засоби навчання, інформаційно-комунікаційні технології.*

Постановка проблеми. Діти ХХІ ст. народились, зростають, навчаються, опановують професії, живуть і працюють в інформаційну еру, де оточуючий світ все більше втрачає рис матеріального світу і перетворюється на світ інформаційно-знанієвий. Відповідно повинні змінитися та на часі вже змінюються засоби навчання, синтетична частка навчального процесу [1] все більше замінює взаємодію «людина-людина» та «людина-матеріальний носій інформації», фізичне моделювання явищ природи значно розширюється за рахунок ІКТ-можливостей, у т.ч. швидко перейшовши від традиційних ресурсних центрів навчально-дослідницького

типу до ресурсних центрів дистанційного навчання [2] та хмарно- і туманно-орієнтованих. Додаткові можливості навчання із застосуванням ІКТ надають електронні соціальні мережі, зокрема, корпоративні [3].

Висновки. Ці тенденції зміни парадигми навчання пред'являють додаткові вимоги як до суб'єктів навчання (і вчителів, і учнів), так і до засобів навчання. До того ж вихід проблем кібер-безпеки на рівень одного з найбільш актуальних питань людства в цілому, як це було зазначено, зокрема, під час обговорень на міжнародному Форумі в Давосі в січні 2018 р., ставить питання ефективності, безпечності та здоров'язбереження користувачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Пінчук, О.П., Литвинова, С.Г., Буров, О.Ю. Інформаційні технології і засоби навчання. - 2017.-Том 60. - № 4 (2017).- С. 28-45.
2. Пінчук О. П. Організація та функціонування мережі ресурсних центрів дистанційної освіти загальноосвітніх навчальних закладів: [монографія] / [Пінчук О. П., Богачков Ю. М., Биков В. Ю., Манак А. Ф., Олійник В. В., Буров О. Ю., Коневщинська О. Е., Іванюк І. В., Рождественська Д. Б., Барладим В.М., Корнієць О. М. Мушка І. В.]. – Київ , "Атіка" ISBN 978-966-326-477-6, 2014. – 184 с.
3. Lytvynova S., Burov O. Methods, Forms and Safety of Learning in Corporate Social Networks / S. Lytvynova, O.Burov // ICT in Education, Research and Industrial Applications. Integration, Harmonization and Knowledge Transfer. Proceeding softhe 13th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications. Integration, Harmonization and Knowledge Transfer, Kyiv, Ukraine, May 15-18, 2017, pp. 406-413. [Online]. Available: <http://ceur-ws.org/Vol-1844/10000406.pdf>.

ВІРТУАЛЬНА ШКОЛА ІКТ - СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

Гергель Ольга Василівна
Орловецька ЗОШ Городищенської районної ради
Черкаської області, учитель,

Ключові слова: *цифрова компетентність, підвищення кваліфікації, інтернет-ресурси.*

Постановка проблеми. Відповідно до Статті 54 Закону України "Про освіту", учителі мають право на вільний вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку педагогічних працівників.

Метою дослідження є висвітлити особистий досвід із створення та організацій віртуальної школи підвищення цифрової компетентності педагога.

Виклад основного матеріалу. Маючи достатній досвід та вміння застосовувати ІКТ у педагогічній діяльності і, разом з тим, перебуваючи у постійному творчому пошуку, ми вирішили узагальнити свої знання і створити дистанційні курси для вчителів.

У грудні 2015 року нами була створена Віртуальна школа ІКТ – майданчик для дистанційного навчання педагогічних працівників (<http://i-math.com.ua/vsikt/>). В школі на даний час розроблено сім дистанційних курсів, набір студентів систематично поновлюється, випускники школи вчаться вправному володінню цифровими ресурсами. Свій рівень ІКТ компетентності тут підвищують вчителі з усіх регіонів України. А в тих складних умовах, в яких сьогодні опинилися освітяни східних областей України, Віртуальна школа є найдоступнішим ресурсом для підвищення їх

професійного зростання. Випускниками школи сьогодні вже є більше 775 учителів.

Пройшовши навчання, кожен вчитель в кінцевому результаті отримає:

- навички роботи з хмарними сервісами;
- власний сайт чи блог, створений на безкоштовному хостингу: це може бути Blogger або Wix;
- уміння створювати власні навчальні матеріали на інтернет-сервісах.

Для тих, хто матиме бажання та відповідні навички, можна пройти навчання і створити власне навчальне екосередовище на платформі Moodle.

Також нещодавно додано новий курс для вивчення можливостей використання хмарного Office365 у педагогічній діяльності.

Висновки. Віртуальна школа ІКТ може стати альтернативним навчальним ресурсом для підвищення кваліфікації вчителів Нової української школи, адже за новим Законом про освіту «педагогічні та науково-педагогічні працівники мають право підвищувати кваліфікацію в інших суб'єктів освітньої діяльності, фізичних та юридичних осіб».

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Горленко Валентина Миколаївна
Український науково-методичний центр
практичної психології і соціальної роботи НАПН України,
молодший науковий співробітник, м.Київ

Ключові слова: *інформаційно-цифрова компетентність, інформаційно-цифрова компетентність педагога, початкова школа, нова українська школа.*

Постановка проблеми. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти (Концепція) розглядає інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) в освітньому процесі як “інструмент забезпечення успіху” нової української школи (НУШ). Автори концепції націлюють педагогів нової школи на системне запровадження ІКТ, яке охоплює усі види діяльності.

Виклад основного матеріалу. Перша фаза реалізації Концепції (2016-2018 роки) передбачає підвищення кваліфікації вчителів початкової школи. Вирішити деякі питання щодо підготовки педагогічних працівників для роботи в умовах Нової української школи покликана “Типова освітня програма організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти” (Програма). У Програмі описано профілі базових компетентностей учителя початкових класів, які містять “індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування початкової освіти”. Серед них інформаційно-цифрова компетентність (ІЦ-компетентність) розглядається як “здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та

оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства”. Разом з тим, План-графік освітньої навчальної програми та Типова освітня програма підготовки вчителів 1-х класів Нової української школи представлені у Програмі не дозволяють визначити очікуваний рівень розвитку ІЦ-компетентності педагога початкової школи. Виникає протиріччя між вимогами Концепції до запровадження ІКТ в систему освіти і відсутністю чітко окреслених вимог до ІЦ-компетентності педагога початкової школи в умовах НУШ. Документ Європейської комісії “Підтримка професії вчителя” процитований у дослідженні вітчизняних науковців “Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в умовах євроінтеграційних процесів в освіті” (2017) підкреслює, що “відсутність чітких уявлень щодо очікувань суспільства від викладачів ускладнює гарантованість запровадження стандартів високої якості для всіх шкіл...”. Як зазначається далі Малицькою І.Д. “члени ЄС визнають необхідність створення рамки компетентностей вчителів, що чітко визначає знання, вміння й навички вчителів і може бути використана для: — визначення результатів навчання відповідно до програм педагогічної освіти; — встановлення критеріїв для набору та відбору викладацького складу; — оцінювання потреб учителів для підвищення свого кваліфікаційного рівня; — організації навчання для професійного розвитку вчителів; — підтримки вчителів у розвитку своїх компетентностей протягом усієї кар’єри”.

Висновки. Вважаємо, що термінового вирішення потребують такі актуальні питання щодо ІЦ-компетентності педагогів початкової школи в умовах НУШ: встановлення рамок і вимог до рівня ІЦ-компетентності педагога початкової школи; розробка програм з розвитку ІЦ-компетентності з можливістю вибору індивідуальної освітньої траєкторії; добір для інструментарію для оцінювання ІЦ-компетентності педагога.

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ У НІДЕРЛАНДАХ

Гриценчук Олена Олександрівна
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання
НАПН України, науковий співробітник
відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій, м.Київ

Ключові слова: *оцінювання цифрової компетентності, цифрова компетентність вчителя, інформаційно-комунікаційні технології.*

Постановка проблеми. Початком політики Нідерландів щодо активної інформатизації освіти можна вважати 2012 рік, коли був зроблений перший крок впровадження ІКТ в освіту згідно з моделлю «Баланс чотирьох» («Four-in-Balance»), що запропонована Фондом Kennisnet (www.kennisnet.nl). Ця модель базується на науково-педагогічних дослідженнях освітян Нідерландів щодо навчального середовища, у якому ІКТ використовуються для організації навчально-виховного процесу та професійної діяльності вчителів. На думку педагогічної громади, впровадження ІКТ в школі для поліпшення освіти може забезпечити збалансована та послідовна взаємодія чотирьох компонентів, а саме: педагогічний підхід, спеціальні знання, цифрові навчальні матеріали, інфраструктура ІКТ.

З огляду на вищезазначене в Нідерландах активно відбувається реформування освіти у галузі інформатизації, що особливо стосується розвитку цифрової компетентності вчителів.

Метою дослідження є висвітлення досвіду Нідерландів щодо розвитку цифрової компетентності вчителів.

Виклад основного матеріалу.

В 2009 році робочою групою на замовлення Консультативної ради

керівників педагогічних факультетів (англ. General Consultative Body of Head Teachers on Educational Faculties; нідерл. Algemeen Directeurenoverleg Educatieve Faculteiten, ADEF) було розроблено і представлено «Базу знань у галузі ІКТ», що визначає структуру і зміст цифрової компетентності вчителя-початківця, випускника педагогічного ВНЗ, що була переглянута та удосконалена у 2013 р. та отримала назву «*Національна рамка компетентності у сфері ІКТ для вчителів*». Відповідно до цієї рамки цифрова компетентність вчителі розглядається в межах таких областей:

1. Особисте ставлення.
2. Основні цифрові навички.
3. Цифрова, медіа- та інформаційна грамотність.
4. Педагогічна поведінка.

Паралельно з Консультативною радою керівників педагогічних факультетів (ADEF) даною проблемою займався фонд Нідерландів Kennisnet. Враховуючи результати моніторингових та наукових досліджень, робоча група за підтримки цього фонду у 2012 році запропонувала оновлену версію рамки ІК-компетентності вчителя, де було виділено такі три напрями професійного розвитку вчителя: робота в шкільному контексті, професійний розвиток, педагогічний підхід.

Розглянемо детальніше ці напрями.

Педагогічний підхід. Вчитель у своїй діяльності спирається на набуту освіти у галузі ІКТ. Він здатен оцінити можливе ефективне застосування ІКТ і об'єднати ці знання та навички зі змістом навчального матеріалу, педагогічними підходами і технологіями. А саме: усвідомлювати і враховувати у своїй роботі, що цифровий світ має вплив на розвиток дитини; встановлювати зв'язок між цілями навчання, методами навчання і використанням ІКТ інструментів; аналізувати ефективність застосування ІКТ та аргументувати їх використання у роботі.

Робота в шкільному контексті. Застосовуючи ІКТ, вчитель

організовує свою діяльність і оприлюднює її результати, публічно обґрунтовуючи їх. Він використовує модель інтеграції ІКТ, обрану школою для організації своєї діяльності, спілкується з учнями, колегами, батьками і доводить доцільність обраних засобів ІКТ та шляхів їх використання. Він здатен: відстежувати та фіксувати адміністративні питання, розв'язувати їх і брати участь у вирішенні проблем засобами Інтернету чи локальних комп'ютерних мереж; здійснювати моніторинг та представляти у візуалізувати результати навчальних досягнень учнів; спілкуватися засобами електронної пошти, соціальних мереж.

Професійний розвиток. Вчитель підтримує і розвиває свої власні професійні навички, використовуючи інструменти ІКТ, щоб залишатися компетентним професіоналом. Він здатен до: пошуку і добору відповідних цифрових ресурсів, новітніх розробок у своїй професійній галузі; обміну знаннями та досвідом з колегами за допомогою віртуальних платформ.

Слід зазначити, що з метою підтримки вчителів у їх професійному розвитку в галузі використання ІКТ на початку 2009 року в Нідерландах була створена онлайн платформа (www.legaar24.nl). Ця платформа включає в себе файли та відео з різних навчальних предметів, що створюються самими вчителями. На цій платформі вчителі можуть ділитися власним досвідом, пропонувати власні методики, обговорювати ключові питання.

У 2014 році за ініціативи урядових структур Нідерландів розпочався перегляд та узгодження навчальних програм для середньої освіти, орієнтованих на майбутнє. Основною метою цього процесу постало створення умов для навчання, праці та життя майбутніх громадян у цифровому суспільстві. З огляду на це, суттєвим стала організація та створення навчальних платформ для вчителів, наприклад: Люди як архітектори освіти (англ. People as Educational Architects, нідерл. Mensen Maken Scholen: <https://www.pabo-inholland.nl>), Digipabo (<http://www.surfspace.nl/>) та ін.

Люди як архітектори освіти - симулятивне навчальне середовище, що пропонує студентам останнього курсу педагогічного навчального закладу можливість створити віртуальну початкову школу і уявити себе в якості члена команди цієї школи. Це віртуальне середовище також дозволяє викладачам «втручатися» в процес у різних ролях, і «перешкоджати» студентам, створюючи проблемні ситуації, та допомагати у розв'язанні проблемних питань для подальшої підготовки до професійних реалій.

Проект Digirabo розпочався як експеримент в 1998 році. Студентам педагогічних вузів було запропоновано дистанційний курс навчання за програмою початкової підготовки майбутніх вчителів, в якому все навчання базується виключно на практичній основі. Сьогодні цей експеримент є повноправною освітньою програмою і "випробувальним майданчиком" для експериментів у сфері ІКТ (<http://www.surfspace.nl/>). Digirabo дозволяє студентам вчитися у своєму власному темпі та в зручний для них час.

Висновки. В Нідерландах особливу увагу приділяють дистанційному розвитку цифрової компетентності вчителів та створенню сайтів та порталів для допомоги вчителям щодо пошуку зручних ІКТ для ведення їхньої професійної діяльності.

ОЦІНЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ НОРВЕГІЇ

Іванюк Ірина Володимирівна,
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання
НАПН України, старший науковий співробітник відділу
компаративістики інформаційно-освітніх інновацій,
канд.пед.наук, м.Київ

Ключові слова: *оцінювання цифрової компетентності, цифрова компетентність вчителя, інформаційно-комунікаційні технології.*

Постановка проблеми. У Норвегії цифрова компетентність розглядається, за визначенням Європейської Комісії, як впевнене застосування технологій інформаційного суспільства для роботи, дозвілля та спілкування.

Метою дослідження є висвітлення досвіду Норвегії щодо розвитку цифрової компетентності вчителів.

У січні 2012 року, коли вступила в дію освітня реформа з просування знань була опублікована Робоча рамка для п'яти ключових компетентностей. В документі зазначено, що цифрова компетентність включає в себе такі навички: отримання й обробка цифрових інформаційних даних, створення та обробка цифрових інформаційних даних, цифрова комунікація, цифрове рішення.

Формування цих навичок має відбуватися через інтегрований підхід під час вивчення таких предметів: норвезька мова, математика, наука (фізика, хімія, біологія), іноземна мова (англійська мова), соціальні студії/географія/історія.

Міністерство освіти і досліджень Норвегії створило національну установу «Норвезький центр для ІКТ в освіті» [3], який займається спостереженням розвитку різних аспектів цифрової компетентності в

школах.

Центр відповідає за організацію та проведення низки моніторингових досліджень серед учнів і підвищення кваліфікації вчителів.

Центр розробив кілька он-лайн інструментів для оцінювання цифрової компетентності керівників шкіл і вчителів. Наприклад, «Шкільний наставник» (Skolementor.no) є он-лайн інструментом самооцінки цифровою компетентністю для управлінців ЗНЗ [1]. Він містить 30 завдань (описання ситуацій), розподілених між шістьма галузями: адміністрування й основні правила роботи в ЗНЗ, ресурси ЗНЗ, планування і складання мап, цифрова компетентність, педагогічна практика, організація. Після відповіді на кожне завдання визначається рівень розвитку галузі й надаються рекомендації щодо заходів, які варто здійснити для поліпшення визначеного рівня.

За допомогою іншого он-лайн інструменту «Вчитель-наставник» (Larermentor.no), побудованого за тим самим принципом, учитель має можливість оцінити рівень своєї цифрової компетентності й отримати пропозиції щодо здійснення відповідних заходів щодо її підвищення [1]. «Вчитель-наставник» складається з чотирьох розділів: педагогіка та ІКТ; цифрова продукція; цифрові рішення; цифрова комунікація. Оцінювання в обох інструментах відбувається за шкалою з п'яти рівнів, де 1-й рівень є найнижчим, а 5-й рівень – найвищим.

П'ять рівнів визначаються на основі моделі для розвитку компетентності С. Хупера і Л. Рейбера:

1 рівень – «ознайомлення», коли вчитель знайомиться з новими технологіями, але не почав їх використовувати;

2 рівень – «завантаження», коли вчитель починає використовувати і досліджувати технології, оцінює їх можливості та обмеження;

3 рівень – «інтеграція», коли вчитель почав використовувати нові

технології у навчальному процесі. На цьому рівні вчитель має ще не достатній рівень компетентності в плані дидактики, але адекватний рівень для особистого використання ІТ;

4 рівень – «переорієнтація», коли вчитель починає критично оцінювати свою практику, пов'язану з використанням нових технологій. Вчителі на цьому рівні часто зосереджені на тестуванні й оцінюванні навчальних досягнень учнів;

5 рівень – «еволюція». Вчителі мають постійну практику використання ІКТ, намагаються поліпшити методи їх використання в класі [1, с. 157-159].

Слід зазначити, що самооцінка є важливою та ефективною формою моніторингу рівня розвитку цифрової компетентності серед керівників шкіл і вчителів Норвегії, яка спонукає до вдосконалення наявних навичок. Оцінювання рівня цифрової компетентності вчителя здійснюється через призму його співпраці з учнями в класі й використання цифрової компетентності учнів.

Висновки. Серед основних порад, які надаються вчителю для підвищення власного рівня цифрової компетентності, виділяються такі: використання досвіду учнів, звернення за порадами до більш досвідчених колег, навчання на спеціальних курсах, посилення на корисні веб-ресурси, участь у національних і міжнародних он-лайн проектах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Hooper S. Teaching with technology / S. Hooper, L. Rieber // Teaching: Theory into practice / A. Ornstein. – Boston: MA: Allyn and Bacon, 1995. – Pp. 154–170.
2. Information and Communication Technology (ICT) in Norwegian Education [Online]. Available:

https://iktsenteret.no/sites/iktsenteret.no/files/ikt_ministerbrosjyre_eng.pdf

3. The Norwegian Centre for ICT in Education [Online]. Available: <https://iktsenteret.no/english>

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ЯК ЧИННИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНОСТІ НАВЧАННЯ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Карташова Любов Андріївна

Мукачівський державний університет,
професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри
педагогіки дошкільної та початкової освіти
Генеральний директор ТОВ «Акцент» м. Мукачеве

Пліш Ірина Валеріївна

Спеціалізована школа-дитсадок «Лісова казка»
з поглибленим вивченням іноземних мов, директор
кандидат педагогічних наук, м. Київ

Бойченко Оксана Анатоліївна

ТОВ «Акцент», системний адміністратор, м. Київ

Карташов Антон Миколайович

Санаторної школи-інтернату
I-II ступеню № 21, вчитель інформатики, м.Київ

Ключові слова: *цифрова компетентність, цифрова компетентність педагогів, модернізація освіти.*

Постановка проблеми. Інформатизація освіти спричинила активне використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що позитивно позначилося на ефективності освітнього процесу на всіх рівнях і сприяє формуванню комплексу компетентностей. Складником професійної компетентності визначено цифрову компетентність педагога як здатність та вміння систематичного, логічного та системного використання інформаційних технологій, що розкриває доступ до застосування сучасних педагогічних технологій. Об'єктивна реальність сучасного світу вказує на

актуальність оновлення системи освіти в цілому та педагогічних технологій і підходів формування цифрової компетентності педагогів. Недостатній рівень цифрової компетентності педагогів виявляється як на рівні підготовки до освітньої діяльності (наприклад, розроблення навчально-методичних матеріалів), так і в процесі самоосвіти, а також у готовності використовувати ІКТ безпосередньо в освітньому процесі. Одним із креативних заохочувальних засобів формування мотивації педагогів до оволодіння сучасними знаннями може стати створення інформаційно-освітнього електронного середовища (е-середовища). В його умовах для педагогів необхідно популяризувати раціональне використання електронних освітніх ресурсів (ЕОР) на уроках і в позаурочній діяльності [1; 2; 3].

Отже, виокремилась потреба перегляду таких компонентів діяльності навчальних закладів, як зміст, форми, засоби та методи навчання.

Метою дослідження є обґрунтувати ефективність використання «Системи дистанційного навчання гімназії «Апогей» для формування цифрової компетентності суб'єктів навчально-виховного процесу.

Виклад основного матеріалу. Виходячи з перспектив розвитку суспільства, все більше наукових та освітянських діячів вважає, що теоретичну основу реформування системи освіти повинна скласти ідея наступності навчання [5]. Зазначене можна обґрунтувати зростанням інтелектуальної власності та динамікою діяльності людини; першочерговою значимістю людського фактору; широким розповсюдженням ідей демократизації в освіті тощо. Описані явища актуалізували завдання та напрями реорганізації традиційної освітньої системи. Головна ідея полягала в створенні моделі системи освіти, яка спрямована на забезпечення кожної особи можливістю отримувати та поповнювати знання, розвиватися, вдосконалюватися та реалізовувати

наступність. Керуючись зазначеним вище, українськими науковцями та педагогами розроблено та впроваджено електронну платформу mobiSchool, що адаптована до нинішніх умов інформатизації освіти та містить web-інструментарій для створення та впровадження автентичного електронного середовища (web-прототипу) навчального закладу. Її особливості: є автентичним – створюється відповідно до вимог та потреб закладу освіти; створює умови е-підтримки та організації очного, заочного, екстернатного і дистанційного навчання online та offline. Основними характеристиками розробки є зрозумілість, доступність, відкритість; сприйнятливий адаптивний інструмент, використовуючи який педагоги та учні неперервно підвищують особистий рівень ІТ-компетентностей.

Одним із прикладів розроблення такого ресурсу є «Система дистанційного навчання гімназії «Апогей»», яка розгорнута на основі mobiSchool [4]. Результати впровадження ресурсу вказують на його переваги: доступність та зрозумілість інструментарію дає можливість працювати користувачам з невисоким рівнем ІТ-компетентностей; наявність системи управління навчанням як окремого учня, так і групи учнів; неперервна online та offline підтримка, консультації, тренінги, наповнення web-бібліотеки, робота з контентом, навчання користувачів та підтримка функціоналу, оновлення версій; немає потреби підключати фахівця з програмування чи самостійно займатися розробленням курсів – функціонування ресурсу підтримується розробником на всіх етапах. Створення впродовж кількох років «Системи дистанційного навчання гімназії «Апогей» через формування єдиного інформаційного простору навчально-виховного комплексу «ШДС «Лісова казка» – гімназія «Апогей» стало платформою для проведення педагогічного експерименту «Використання у навчально-виховному процесі гімназії «Апогей» ЕОР «ACCENT» як інноваційного перспективного засобу, що містить інструментарій для створення е-середовища». Аналітичне оцінювання

результатів роботи в рамках експерименту показує стійке формування цифрової компетентності учасників освітнього процесу; створення інформаційно-освітнього простору з рівноправним доступом педагогів, учнів, батьків до інформаційно-освітніх ресурсів; забезпечення наступності в навчанні.

Висновки. Отже, експеримент став апробацією напрацювань авторського колективу запропонованої моделі електронного освітнього ресурсу «Універсальний освітній простір «ACCENT»», який має соціальний ефект: забезпечення наступності навчання; забезпечення вільного доступу до отримання освіти всіх і кожного, у тому числі залучення осіб з віддалених і депресивних районів; забезпечення вільного доступу до отримання освіти осіб, що потребують інклюзивного навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гриневич Л. Від школи, де накачують знаннями, ми переходимо до школи компетентностей [Електронний ресурс] / Л. Гриневич. – Режим доступу :https://dt.ua/EDUCATION/liliya-grinevich-perehodimo-vid-shkoli-v-yakiy-tilki-napihayut-znanniyami-ta-vidtvoryuyut-yih-do-shkoli-kompetentnostey-252819_.html– Назва з екрану.
2. Гуржій А. М. ІТ-готовність вчителів іноземних мов : методологія, теорія, технології : навчальний посібник / А. М. Гуржій, Л. А. Карташова, В. В.Лапінський. – Київ : Інститут обдарованої дитини, 2013. – 160 с.
3. Концепція нової української школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> . – Назва з екрану.
4. Універсальний освітній простір «Акцент» : публікації про нас

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://accent.com/publications/>. – Назва з екрану.

5. Досвід: Цифрове навчальне середовище. [Електронний ресурс]. В. Биков «Цифрова компетентність учителя» – Режим доступу: <https://www.facebook.com/uesaccent/photos/pcb.1809058149395875/1809406686027688/?type=3>

ВІДКРИТА ОСВІТА ТА ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Касьян Сергій Петрович,

Державний вищий навчальний заклад
«Університет менеджменту освіти»,
завідувач кафедри відкритих освітніх
систем та інформаційно-
комунікаційних технологій, кандидат
педагогічних наук, м. Київ

Ключові слова: *відкрита освіта, нова українська школа, компетентнісний підхід, інформаційно-комунікаційні технології.*

Постановка проблеми. Реалізація концепції «Нова українська школа» та адаптація освітнього процесу до запитів і потреб особистості, забезпечення максимальних можливостей її саморозкриття ще одна характерна особливість розвитку освіти сьогодення, яка потребує нових підходів в організації освітнього процесу в тому числі із використання нових форм та методів навчання.

Метою дослідження є обґрунтувати роль відкритої освіти та цифрової компетентності вчителя у становленні та розвитку нової української школи.

Виклад основного матеріалу. Українська школа займає провідне місце в формуванні майбутнього громадянина, який буде жити і

працювати у суспільстві, що зміниться за час його навчання. Світогляд закладається саме в школі, у школі формується особистість, її громадянська позиція та професійні якості.

Концепція компетентнісного підходу в освіті, на сучасному етапі реформування освітньої галузі є основою змін що, у першу чергу, генеруються концепцією «Нова українська школа». З позицій компетентнісного підходу суттю освіти стає розвиток здібності до самостійного рішення проблем у різних сферах і видах діяльності на основі використання соціального досвіду, елементом якого стає і власний досвід педагогів. У системі безперервної освіти дорослих компетентність є однією з основних характеристик результативності освіти в ланцюжку понять писемність – компетентність – культура – менталітет. Виділення ІКТ-компетентності як окремої складової професійної компетентності педагога обумовлено активним використанням ІКТ у всіх сферах людської діяльності, в тому числі і в освіті.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій можуть стати тим інструментом, який дасть змогу одночасно і покращити якість освіти, і стати середовищем, і забезпечити середовище, у якому розвиватиметься нова культура навчання.

Стратегічна мета розвитку системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників передбачає збільшення відкритості та доступності навчальних послуг і орієнтацію на індивідуальні потреби кожного слухача.

Нова школа потребує нового вчителя, який зможе стати агентом змін. Реформою передбачено низку стимулів для особистого і професійного зростання, щоб залучити до професії найкращих фахівців.

Висновки. Відкрита освіта, головними характеристиками якої є доступність, гнучкість, паралельність, модульність, економічність, інтернаціональність і координованість надає можливість кожному педагогу

реалізуватися у своєму компетентнісному зростанні незалежно від місця проживання, фізичного стану за допомогою застосування новітніх технологій навчання.

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ У СЛОВЕНІЇ

Кравчина Оксана Євгенівна
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
науковий співробітник відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій, м. Київ

Ключові слова: *розвиток цифрової компетентності вчителя, інформаційно-комунікаційні технології, проекти з розвитку цифрової компетентності.*

Постановка проблеми. Цифрова компетентність є однією з ключових компетентностей упродовж життя, яка передбачає безпечне та критичне використання технологій інформаційного суспільства на роботі, у дозвіллі та у спілкуванні. Вона спирається на базові навички в сфері ІКТ: використання комп'ютерів для отримання, збору, обробки, оцінки, зберігання та обміну інформацією, а також спілкування і участі в спільних професійних та соціальних мережах через Інтернет. Відповідно виникає потреба в більш доцільному і ефективному застосуванні сучасних цифрових технологій вчителем, оскільки він має використовувати певні технології та інструменти для вирішення як дидактичних так і особистих задач.

Цікавим є досвід Словенії, в якій відбуваються значні зміни щодо розвитку цифрового суспільства. За індексом цифрової економіки та суспільства (DESI) на 2017 рік (індекс, який узагальнює відповідні показники європейської цифрової ефективності та відстежує еволюцію

країн-членів ЄС у цифровій конкурентоспроможності) у сфері людського капіталу Словенія прогресує та має відсоток звичайних користувачів Інтернету 73% (нижче середнього показника в ЄС 79%), однак 64% користувачів у віці 14-74 років використовують Інтернет щодня, і 53% словенців повідомляють про наявність мінімальних базових цифрових навичок (56% від середнього показника в ЄС). Словенія займає 9 місце серед країн ЄС за кількістю випускників зі STEM - освіти [1].

Метою дослідження є висвітлення досвіду Словенії щодо розвитку цифрової компетентності вчителя.

Виклад основного матеріалу. Реформи розпочалися з прийняття стратегічного документу «Цифрова Словенія 2020» (DIGITAL SLOVENIA 2020), в якому означено стратегічні керівні принципи для країни з розвитку інформаційного суспільства до 2020 року [2], подальшим кроком стало затвердження колегією Міністерства освіти, науки та спорту Словенії документу «Стратегічні керівні принципи подальшого впровадження ІКТ у словенські навчальні заклади до 2020 року». [3] Цей документ охоплює всі рівні освіти, основними цілями його є: розробка дидактики з використанням ІКТ та електронних матеріалів; сприяння використанню платформ та участі в навчанні; розвиток цифрової компетентності всіх учасників освітнього процесу; комп'ютеризація навчальних закладів, включаючи підтримку ІКТ для адміністративного управління; е-навчання в галузі вищої освіти та освіти дорослих та оцінка оцифрування.

На національному рівні головна відповідальність та компетенція щодо освіти та підготовки дорослих лежить на Міністерстві освіти, науки та спорту Словенії, в якому діє спеціальне управління з вищої освіти та освіти дорослих. Вивчення інформаційно-комунікаційних технологій розпочинається у середній школі з викладання обов'язкового предмету «Техніка та технологія», та додатково за вибором викладаються предмети

«Комп'ютер», «Техніка» та «Робототехніка» (починаючи з 8 класу). Щодо підвищення професійного рівня вчителя, то у Словенії існує велика мережа навчальних закладів для дорослих, серед яких Словенський інститут освіти для дорослих, Національний інститут освіти, Національний інститут професійної освіти та підготовки, Навчальний науково-дослідний інститут, Національна школа лідерства в освіті, Національний центр експертиз, педагогічні університети та коледжі, які пропонують свої програми. Кожен рік Міністерство освіти, науки та спорту Словенії відбирає програми навчання для вчителів та видає «Пріоритетні професійні програми навчання вчителів». Наведемо деякі програми навчання з каталогу за 2017-2018 роки [4], що стосуються вдосконалення вмінь і навичок використання ІКТ у професійному й повсякденному житті:

- Електронні презентації та їх використання,
- Освіта та smart mobile devices,
- Інтерактивні мультимедійні матеріали для сучасного викладача,
- Використання офісу 365 для групової роботи з учнями,
- Інноваційні підходи до мобільного навчання,
- Технічні інновації в навчанні,
- Цифрові комп'ютери і сучасне навчання,
- Інтернет-програма з електронного навчання (електронне навчання),
- Використання мультимедіа в освіті,
- Підготовка електронних наставників (електронне навчання),
- Вплив комунікаційної компетентності на якість навчання та викладання.

Відповідно до правил про відбір та співфінансування програм підвищення кваліфікації та підготовки фахівців у сфері освіти програми з розвитку кар'єри поділяються на: програми професійної підготовки, тематичні конференції, надзвичайні програми і проектні програми. Програми розвитку кар'єри вчителя оцінюються за результатами навчання

та за кількістю годин, які витрачено на проходження тієї чи іншої програми навчання [5].

Нижче у таблиці 1 наведено зразок оцінювання навчальних програм для розвитку кар'єри вчителя.

Таблиця 1.

Зразок оцінювання навчальних програм для розвитку кар'єри вчителя

Кількість годин	Кількість балів
8-15 годин	0,5 бали
16-23 години	1 бал
24-29 годин	1,5 бали
30-46 годин	2 бали
47-63 години	2,5 бали
64-79 годин	3 бали
80 і більше годин	3,5 бали

Тобто, якщо вчителю потрібно для атестації набрати 4 бали, то йому необхідно успішно пройти декілька курсів, тривалістю більше ніж 80 годин. По завершенні курсів кожному учаснику видаються сертифікати, затверджені Міністерством освіти, науки та спорту. Курси платні, але держава відшкодовує від 50% до 70% їх вартості. Відбирає необхідні для себе курси вчитель на свій розсуд.

Сприяє розвитку цифрової компетентності вчителів Словенії також участь у державних та міжнародних проектах, серед яких можна виділити такі як:

- **Електронна освіта (2009-2013 рр.).** В даному проекті об'єднано два проекти: **Е-компетентний вчитель** – підготовка програм та проведення семінарів з електронного навчання, організація та реалізація міжнародних конференцій SIRIKT, координація постачальників електронних матеріалів, змагання зі збору електронних матеріалів, пошук та залучення нових колег, які хочуть

отримувати нові знання та ознайомлюватися з сучасними підходами до навчання та управління школою. **Електронна підтримка** – навчальний заклад отримав свого власного консультанта, який аналізує ситуацію у сфері ІКТ, що є основою для підготовки відповідного плану щодо надання рекомендацій з управління школою, дидактичної підтримки вчителів та технічної допомоги [6].

- **Міжнародний проект ATS2020 (2015 - 2018)** спрямований на ефективне використання ІКТ у сфері освіти. Це інноваційний міжнародний проект, якому беруть участь 17 установ з 11 європейських країн, в тому числі і Словенія (27 пілотних шкіл), з метою вивчення розвитку та оцінки трансверсальних компетентностей у школярів. Цілі проекту - надати учням та вчителям можливість використовувати інноваційні моделі навчання, що підтримує розвиток та оцінку загальних компетенцій (цифрова грамотність, творчість та інновація, співробітництво та комунікація, самостійне навчання) та фінансується спільно Європейською Комісією та (Erasmus +) [7].
- **Проект МЕНТЕР** (педагогіка наставництва з використання сучасних технологій 2016 - 2018) – системна підтримка цифрової педагогічної практики. МЕНТЕР реалізує стратегію європейської політики щодо використання ІКТ у навчанні, а саме підвищення якості роботи вчителя за допомогою використання ІКТ та поліпшення вимірювання рівня цифрової грамотності серед учителів на європейському рівні [8].

Висновки. Серед основних порад, які надаються вчителям щодо підвищення власного рівня цифрової компетентності, можна виділити рекомендації щодо участі у вітчизняних програмах підвищення кваліфікації та у міжнародних проектах та програмах, орієнтованих на використання ІКТ для поліпшення якості навчального процесу та особистого фахового зростання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Europe's Digital Progress Report 2017 [Online]. Available: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/europes-digital-progress-report-2017> (15.02.2018)
2. DIGITAL SLOVENIA 2020 [Online]. Available: <http://www.digitalna.si/si/>(15.02.2018)
3. Strateške usmeritve nadaljnjega uvajanja IKT v slovenske VIZ do leta 2020 [Online]. Available: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/StrateskeUsmeritveNadaljnjegaUvajanjaIKT1_2016.pdf (15.02.2018)
4. Пріоритетні професійні програми навчання вчителів на 2017-2018 роки [Online]. Available: <https://paka3.mss.edus.si/katis/Katalogi/KATALOG1718.pdf> (15.02.2018)
5. Правила про відбір та співфінансування програм підвищення кваліфікації та підготовки фахівців у сфері освіти [Online]. Available: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV13060> (15.02.2018)
6. E-šolstvo [Online]. Available: <http://projekt.sio.si/e-solstvo/> (15.02.2018)
7. ATS2020 [Online]. Available: <http://projekt.sio.si/ats-2020-ucenje-in-preverjanje-vsepredmetnega-znanja/> (15.02.2018)
8. MENTER [Online]. Available: <http://projekt.sio.si/mentep/> (15.02.2018)

ЕЛЕКТРОННІ ПОРТФОЛІО ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Кузьменко Алла Володимирівна
НПУ імені М.П. Драгоманова, аспірант, м. Київ

Ключові слова: *Mahara, навчальне середовище, електронне портфоліо, Технічний ліцей.*

Постановка проблеми. Одне з головних завдань вчителя у цифрову еру полягає в підготовці здобувача освіти до діяльності в оточуючому його середовищі, яке має тенденцію до постійної зміни. Цифрова компетентність учнів сприятиме створенню іміджу юного фахівця засобами електронного портфоліо.

Метою статті є обґрунтувати значення електронного портфоліо для здобувачів освіти.

Виклад основного матеріалу. Mahara – це вільно поширювана система електронних портфоліо з навчальним персоналізованим контентом, так зване PLE (Personal Learning Environment), для:

- створення електронних портфоліо учнів в процесі навчання;
- створення віртуальної соціальної мережі для реалізації навчання у взаємодії за допомогою використання сучасних технологій.

За допомогою Mahara здобувачі освіти мають можливість наповнювати власним контентом веб-сторінки (файли різних форматів, можливість вбудовування медіа-файлів, додавання в контент портфоліо гіперпосилань на зовнішні ресурси).

Mahara – це електронне порт фоліо з вбудованими функціями соціальної мережі. Учні можуть об'єднуватися в групи за інтересами, вести блоги і обмінюватися один з одним повідомленнями, відкривати доступ до своїх сторінок. Лише власник сторінки в Mahara визначає чи публікувати будь-які зі своїх матеріалів для загального огляду, чи залишати їх

закритими.

Електронне портфоліо може містити в собі різні об'єкти. Для створення сторінки необхідно накопичити потрібні об'єкти (завантажити файли, написати тексти, заповнити всі власні особисті дані, створити за допомогою майстра резюме, написати кілька записів у блоги).

Для учнів Технічного ліцею вчителями інформатики було створено сайт для розробки власних електронних портфоліо. Під час навчання здобувачі освіти беруть участь у конкурсах (Intel-Техно, ІТ Арена тощо), олімпіадах (програмування, веб-дизайн, комп'ютерна графіка, комп'ютерна анімація) та отримують грамоти і сертифікати, які можна оприлюднити для створення іміджу юного фахівця.

Висновки. Формування електронного портфоліо найкраще починати в шкільні роки. Навчаючись, здобувач освіти виконує безліч проєктів власноруч – від домашніх завдань з предметів, індивідуальних творчих завдань, рефератів, конкурсних робіт. Мають значення участь в олімпіадах, конкурсах, а також технічні розробки тощо. Також в електронне портфоліо можна розмістити сертифікати, дипломи, грамоти. Всі ці матеріали у відкритому доступі сприятимуть професійній реалізації юного фахівця. Таким чином, з використанням Mahara у здобувачів освіти є можливість оцінити рівень практичних знань та вмінь та розвивавати зацікавленість на отримання цих знань та вмінь.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ЗМІШАНОЇ СИСТЕМИ

Кулинич Олена Анатоліївна

Державний навчальний заклад «Запорізьке вище професійне училище,
Заступник директора з навчально-методичної роботи, м. Запоріжжя

Ключові слова: *інформаційна компетентність, заклади професійної (професійно-технічної) освіти, змішана система освіти.*

Постановка проблеми. В умовах формування інформаційного (постіндустріального, цифрового) суспільства перед педагогічними працівниками закладів професійної (професійно-технічної освіти) постає низка проблем.

Метою дослідження є виокремлення основних проблем розвитку інформаційної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти в умовах формування змішаної системи.

Виклад основного матеріалу. По-перше, це проблема відповідності професійної компетентності викладачів і майстрів виробничого навчання тим критеріям, які висуваються сьогодні з боку Держави, суспільства, виробничої сфери. Випускники закладів професійної (професійно-технічної) освіти повинні бути спроможними працювати в нових економічних умовах, здатними до інтеграції в професійну діяльність сучасних цифрових, інформаційних технологій, професійно-орієнтованих програмованих засобів та програмних продуктів. Забезпечити ці вимоги можуть лише педагоги, які самі здатні до інноваційного пошуку способів отримання і передачі професійної інформації, які досягли певних рівнів

розвитку власної інформаційної компетентності. Але аналіз наукової періодики і видань, практичний досвід показує, що лише декларативними вимогами неможливо рушити з місця проблему невідповідності рівня сформованості інформаційної компетентності окремих педагогічних працівників вимогам сьогодення.

З іншого боку, постає проблема готовності педагогів, особливо старшого покоління, до роботи з учнями, - представниками «покоління Z», центеніалами. Серед особливостей цього покоління, крім гіперактивності та цифрової обізнаності: схильність до інтердисциплінарного навчання (вони оціняють лише знання, які мають практичний вектор, потенціал), неспроможність до довготривалого зосередження уваги на одній проблемі чи об'єкті тощо. Неусвідомлення педагогічними працівниками зазначених особливостей учнів, намагання забезпечити якісну освітню послугу в рамках лише традиційного навчання приводить до психологічних конфліктів, розчарувань, причому з обох боків.

По-третє, для системи професійної (професійно-технічної) освіти сьогодні актуальною є проблема запровадження дуальної форми, коли більшість професійних знань і навиків учень отримує безпосередньо в умовах виробництва.

Висновок. На стику цих проблем виникає потреба у формуванні в закладах професійної (професійно-технічної) освіти змішанного навчання (b-learning), - комбінації в різних пропорціях традиційного теоретичного, виробничого навчання та електронного навчання (e-learning) і його форм: мобільного навчання (m-learning); всепроникаючого навчання (u-learning); «перевернутого» навчання (f-learning). Ці амбіційні плани здатні реалізувати лише педагоги з відповідним рівнем інформаційної компетентності. Отже, потрібні адекватні засоби, технології, методичні рекомендації, системний підхід до розв'язання зазначеного протиріччя.

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПРИ ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ В ЗАКЛАДІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Ляхоцька Лариса Леонідівна
Державний вищий навчальний заклад
«Університет менеджменту освіти» НАПН України,
головний науковий співробітник - завідувач лабораторії
систем відкритої освіти,
кандидат педагогічних наук, доцент, м. Київ

Ключові слова: *цифрові технології, хмарні технології,
педагогічні працівники.*

Постановка проблеми. В умовах тотальної комп'ютеризації життєдіяльності людини висуваються нові вимоги до освіти. Традиційне навчання з цифровими технологіями це не тренд, а вимога часу. Електронні, мультимедійні підручники та посібники, інтерактивні комплекси, цифрові вимірювальні лабораторії – все це є сучасна освіта. Всі зміни, які відбуваються в суспільстві, відображаються в освіті. Протягом минулого десятиліття відбулися значні досягнення у сфері цифрових технологій, включаючи штучний інтелект, робототехніку, хмарні технології, аналіз даних та мобільні комунікації.

Різноманітні аспекти впровадження ІТ, а саме цифрових технологій, в освітній процес закладу освіти та пов'язані з цим формування та розвиток відповідних компетентностей у педагогічних працівників є актуальними у світлі сучасного реформування освіти в Україні.

Метою дослідження є виокремлення основних функцій інтернет-технологій для формування цифрової компетентності педагогічних працівників при підвищенні кваліфікації в закладі післядипломної освіти.

Виклад основного матеріалу. За результатами проведеного нами

дослідження в рамках науково-дослідної роботи з теми «Теоретичні та методичні основи впровадження технологій змішаного навчання в систему відкритої післядипломної освіти» (державний реєстраційний номер 17U002382), можна стверджувати, що інтернет-технології виконують кілька функцій для задоволення інформаційної, комунікаційної, технологічної та споживацької потреб сучасної особистості, а саме:

- це середовище для навчання та обміну знаннями;
- платформа для організації освітнього процесу;
- інструмент навчання, який дає змогу швидко, ефективно та без зайвих труднощів розв'язувати завдання для досягнення освітньої мети.

Із розвитком хмарних обчислень з'явилася можливість забезпечити повсюдний доступ до програмного забезпечення і різних сервісів мережі Інтернет. Тому хмарні сервіси дозволяють перенести обчислювальні ресурси, програмне забезпечення й документи на віддалені Інтернет-сервери і не зберігати великі обсяги інформації на своїх комп'ютерах. Прикладом такого хмаро орієнтованого сервісу є Office 365, впровадження якого в освітній процес закладу післядипломної освіти описано в матеріалах Всеукраїнського методологічного семінару «Технологія роботи в єдиному інформаційному середовищі на основі Office 365» [2]. Освіта в епоху цифрових технологій, інноваційні підходи до викладання в закладах освіти та використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі – ці та інші проблеми розкриті в дослідження учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Відкрита та дистанційна освіта: від теорії до практики» [1].

Висновки. Наші спостереження показали, що знання та вміння педагогічних працівників щодо впровадження інноваційних технологій в освітній процес, дають можливість користуватись ними для створення презентацій, документів чи обговорення різних подій, об'єднують своїх

користувачів у віртуальні спільноти. Натепер, у період впровадження ідей Концепції «Нова Українська школа» в практичну діяльність закладів освіти України, це є особливо актуальним при викладанні на курсах підвищення кваліфікації у закладах післядипломної освіти взагалі, післядипломної педагогічної освіти зокрема.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Відкрита та дистанційна освіта: від теорії до практики: зб. матер. II Всеукр. електронної наук.-практ. конф., 28-30 листопада 2017 р. [ред. кол.: Л. Л. Ляхоцька (голов. ред.), С. П. Касьян, В. В. Дивак]. – К. : ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти» НАПН України, 2017. – 127 с.
2. Технологія роботи в єдиному інформаційному середовищі на основі Office 365: зб. матеріалів методологічного семінару 18 травня 2017 р. [ред. кол.: В. В. Олійник (голов. ред.) та ін.]. – К. : ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти» НАПН України, 2017. – 116 с.

ОЦІНЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Малицька Ірина Дмитрівна

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України,
старший науковий співробітник відділу компаративістики
інформаційно-освітніх інновацій, м. Київ

Ключові слова: *оцінювання цифрової компетентності,
оцінювання цифрової компетентності вчителя, інформаційно-
комунікаційні технології.*

Постановка проблеми. Формування освітньої політики Великої Британії, як і багатьох інших країн світу, формується з огляду на економічний стан країни, її перспективний розвиток, ринок праці країни і міжнародний ринок праці. У цьому процесі беруть участь спільно бізнес і освітні структури. З огляду на розвиток цифрової міжнародної економіки ще у 2012 році у Великій Британії виникла нагальна потреба освічених кадрів з необхідним рівнем ІК-компетентності. Було прийнято рішення спрямувати подальший розвиток освіти на поглиблене вивчення ІКТ, підвищення рівня цифрової компетентності громадян країни починаючи з початкової школи і впродовж життя.

Метою дослідження є висвітлення досвіду Великої Британії щодо розвитку та оцінювання цифрової компетентності вчителів

Виклад основного матеріалу. З вересня 2014 року і по цей час впроваджується освітня реформа, у фокусі якої знаходиться: підвищення рівня володіння англійською мовою (граматика, читання), математика, природничі науки, інформаційні технології, формування і розвиток цифрової компетентності.

У національному Курикулумі базовий предмет “ІКТ” був замінений на “Комп’ютинг”, який фактично об’єднує три напрями: комп’ютерні

науки, інформаційні технології і цифрову грамотність, охоплює початкову і середню школу (KS1-KS4). Наголос робиться на поглибленому вивченні комп'ютерних наук, програмуванні, підвищенні рівня цифрової компетентності. Це означає не тільки зміну одного з базових предметів, а й інтегрування технологій у викладання різних предметів, що потребує значної підготовки і досить високого рівня цифрової компетентності практично всіх вчителів, а також адміністраторів шкіл.

Спираючись на рекомендації фахівців ЄС *Підтримка розвитку компетентності вчителя для покращення результатів навчання* (Supporting teacher competence development for better learning outcomes) [1], у 2015 році були розроблені рекомендації з атестації вчителів і директорів шкіл (Teacher's Appraisal Policy), в якому рівні цифрової компетентності оцінюється за шкалою від 4-х (найнижчий рівень) до 1-го (найвищий рівень) [2].

Таблиця 1.

Рекомендації з атестації вчителів і директорів шкіл щодо оцінювання їхніх рівнів цифрової компетентності за шкалою від 4-х (найнижчий рівень) до 1-го (найвищий рівень) [2]

Рівні	Вимоги щодо використання навчальних ресурсів
4	Інформаційно-комунікаційні технології або інтерактивні ресурси зовсім не використовуються
3	Інформаційно-комунікаційні технології або інтерактивні ресурси використовуються компетентно (достатньо)
2	Інформаційно-комунікаційні технології або інтерактивні ресурси використовуються творчо і ефективно з метою підтримки навчання учнів
1	Доцільне і вибіркоче використання ІКТ та інтерактивних технологій з метою підвищення мотивації, рівня навчальних досягнень учнів.

У розробці он-лайн курсів, які допомагають вчителю, адміністратору школи, підвищити свій рівень цифрової компетентності задіяні такі

організації як Національна асоціація з удосконалення комп'ютерної освіти Naace (National Association for the Advancement of Computer Education), корпорація Microsoft, Британське комп'ютерне товариство BCS (British Computer Society), Департамент освіти, бізнес-структури, що узгоджуються з Департаментом освіти.

Сертифікати отримані після закінчення он-лайн курсів ураховуються під час проведення атестації професійної діяльності вчителя, директора школи. До уваги беруться не тільки отримані відповідні вміння та навички, але й їх вдале, обізнане впровадження у навчальний процес, що за результатом атестації впливає на зміну заробітній платні і кар'єрному зростанні.

Найбільш відомі он-лайн курси:

AtomicLearning [3] - практичне застосування ІКТ в освіті для студентів, викладачів з різних предметів, шкільного персоналу. Проведення процесу оцінювання можливо тільки після реєстрації на сайті, деякі сервіси, послуги і представлені продукти є платними.

FutureLearn [4] - базові так і поглиблені програми з викладання різних предметів.

Інститут TES (TES - *Times Educational Supplement*) [5] – підготовчі програми *спрямовані на розвиток та удосконалення професійної діяльності вчителя і адміністраторів шкіл.*

Мережа педагогічної майстерності в області комп'ютерних наук (Network of Teaching Excellence in Computer Science - NoE) [6]

Національна асоціація директорів шкіл (The National Association of Head Teachers - NAHT) [7] - курси з підвищення кваліфікації керівників, адміністрації шкіл.

Крім вищезазначених он-лайн курсів, як інструмент використовуються віртуальне середовище Khan Academy, а також YouTube, Twitter, Skype Classroom, Google+, GoogleApps тощо.

Висновок. Внаслідок децентралізації, автономії шкіл навчальні заклади самі вирішують як саме вчитель буде підвищувати рівень своєї кваліфікації. Підвищення кваліфікації уможливлується через різні університети, коледжі вищої освіти, он-лайн курси. Рішення про проходження такого курсу вчитель приймає або сам відповідно свого особистого плану професійного розвитку, або такий курс може бути запропонований атестаційною комісією після проходження атестації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Підтримка розвитку компетентності вчителя для покращення результатів навчання (Supporting teacher competence development for better learning out comes [Електронний ресурс] / сайт Європейського Союзу. — Режим доступу: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/policy/school/doc/teachercomp_en.pdf)
2. Teacher's Appraisal Policy 2015\2016 [Електронний ресурс] / REAch2 Academy Trust. – Режим доступу: <http://reach2.org/about-us/how-we-work/>
3. Atomic Learning [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www-q.atomiclearning.com/uk/assessment>
4. Future Learn [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.futurelearn.com>
5. Інститут TES [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.tes.com/institute/school-direct-itt-programme>
6. Мережа педагогічної майстерності в області комп'ютерних наук (Network of Teaching Excellence in Computer Science) [Електронний ресурс] / сайт Британського комп'ютерного товариства BCS. — Режим доступу: <http://academy.bcs.org/content/network-teaching-excellence-computer-science>

7. Національна асоціація директорів шкіл (The National Association of Head Teachers) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.naht.org.uk/welcome/about-naht/history>

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ОСВІТНІХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Нежинська Олена Олександрівна
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»,
Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти,
доцент кафедри психології управління,
кандидат психологічних наук, доцент, м. Київ

Ключові слова: *цифрова компетентність, розвиток цифрової компетентності фахівців, підвищення кваліфікації персоналу освітніх організацій.*

Постановка проблеми. У цифрову еру в рамках забезпечення суспільно-педагогічних запитів і потреб у якісно новому фаховому рівні кадрів освіти важливою складовою професійної компетентності освітянина під час здійснення його діяльності є наявність і розвиток цифрової компетентності. У процесі підвищення кваліфікації в системі післядипломної педагогічної освіти в умовах очно-дистанційної форми навчання існує унікальна можливість щодо розвитку цифрової компетентності персоналу освітніх організацій. При цьому зростає і роль куратора-тьютора, який надає постійну психологічну та технічну підтримку оскільки супроводжує освітній навчальний процес.

Мета – висвітлити можливості розвитку цифрової компетентності для підвищення кваліфікації персоналу освітніх організацій.

Виклад основного матеріалу. В рамках підвищення кваліфікації керівних, наукових та науково-педагогічних кадрів в системі

післядипломної педагогічної освіти, а також в процесі їхньої підготовки та перепідготовки й адаптації до нових вимог Нової української школи ефективною вважається очно-дистанційна форма навчання, зокрема його дистанційний етап зорієнтований саме на самостійне опрацювання слухачами інформації, яка розміщується на веб-платформі куратором-тьютором, протягом п'яти місяців. На першому очному етапі навчання вони отримують базову інформацію щодо цифрового навчального середовища та роботи в ньому, потім дистанційно працюють і на третьому очному етапі відбувається закріплення отриманих знань. В цьому контексті цифрове навчальне середовище є невід'ємною частиною забезпечення такого навчання і, відповідно, розвитку цифрової компетентності освітянина.

Так, наприклад, робота на платформі дистанційного навчання *EFront* та *Moodle*, а також використання різноманітних веб-ресурсів є найбільш оптимальним задля забезпечення необхідної підтримки для слухачів Університету менеджменту освіти НАПН України для підвищення їхньої кваліфікації (<http://umo.edu.ua/>). Дана робота полягає у виконанні різноманітних завдань, спілкуванні у форумах та чатах та обміні досвідом та інформацією, обговоренні тематичних дискусійних питань. Також це інформаційні ресурси, що розміщені на веб-платформі, й які слухач таких курсів може скачати для використання у власній професійній діяльності тощо. Разом з цим на дистанційному етапі кожен може отримати індивідуальні та групові консультації з будь-яких питань, які стосуються навчання й які не потрібно накопичувати для очної зустрічі з куратором та колегами на третьому етапі навчання, також прослухати он-лайн інформацію від викладачів, задати питання, отримати відповіді та зворотній зв'язок. З власного досвіду роботи слід відмітити, що слухачі неодноразово у подальшому спілкуються безпосередньо між собою та із куратором-тьютором після закінчення навчання, впроваджують у власній діяльності різні елементи із запропонованої їм форми навчання саме на

дистанційному етапі, а, отже, підвищують власний рівень цифрової компетентності.

Висновки. Розвиток цифрової компетентності персоналу освітніх організацій для підвищення їхньої кваліфікації є на сьогоднішній день одним з актуальних та важливих завдань освітньої галузі. Підтримку та супровід персоналу освітніх організацій в цьому питанні загалом призведе до підвищення педагогічної культури, удосконалення педагогічної майстерності, професійного й особистісного зростання загалом, що можна забезпечити через різні форми післядипломної педагогічної освіти, зокрема під час дистанційного етапу навчання освітян.

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Овчарук Оксана Василівна

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, завідувач відділом компаративістики інформаційно-освітніх інновацій, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, м. Київ

Ключові слова: *цифрова компетентність, вчитель, рамка цифрової компетентності, нова українська школа.*

Постановка проблеми. У 2018 році починає діяти оголошена Міністерством освіти і науки України реформа – Нова українська школа. Вже в цьому році у підвищенні кваліфікації візьмуть 22 тис. вчителів початкових класів, які почнуть працювати у першому класі. Наказом МОН України запропоновано типову програму підвищення кваліфікації цих вчителів, що складається з дистанційного он-лайн курсу на порталі EdEra (<https://www.ed-era.com/>) та трьох очних сесій в обласних інститутах післядипломної педагогічної освіти, де підготовлені тренери

закріплюватимуть знання педагогів на практиці. У даному контексті важливим постає саме цифрова компетентність вчителів, які покликані самі навчатись он-лайн та формувати цифрові компетентності своїх учнів.

Виклад основного матеріалу. Компетентність сучасні педагогічні кола розуміють, як динамічну комбінацію знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність (Нова українська школа) [1]. Серед ключових компетентностей людини – цифрова, яка вбачається у свідомому та критичному використанні технологій цифрового суспільства для роботи, вільного часу та спілкування. (*Information Society Technology (IST)*).

Саме у даному контексті Європейські організації та інституції, серед яких Європейський дослідницький центр (JRS) оголосили стратегію на виконання та підтримку низки досліджень та ініціатив під назвою «Навчання та навички у цифрову еру» (*Learning and Skills for the Digital Era*), які покликані створити інструменти для різних категорій спеціалістів з метою узагальнення світового, європейського досвіду опанування навичками для 21 століття для використання ІКТ у навчанні та роботі. В рамках даної стратегії було розроблено та представлено Європейською комісією важливий документ - Рамку цифрової компетентності для громадян (скорочена назва – DigComp), (*DigComp 2.0: Digital Competence Framework for Citizens*), до якої увійшли описи дескрипторів та рівнів володіння цифровою компетентністю [2].

Рамка цифрової компетентності 2.0 включає такі рівні: базовий користувач, незалежний користувач, професійний користувач. Вона окреслює п'ять сфер цієї компетентності: *інформація та цифрова грамотність, комунікація та співробітництво, створення цифрового контенту, безпечність, вирішення проблем*. Рамка 2.1, оновлена у 2017 р. містить дескриптори з восьми рівнів майстерності. Вісім рівнів

майстерності кожної компетентності були визначені у формі результатів навчання (з використанням дієслів дії, за таксономією Блума) використовуючи формулювання, що пропонуються Європейською системою кваліфікацій (EQF). Опис кожного рівня містить знання, вміння та навички, описані в одному дескрипторі для кожного рівня кожної компетентності: тобто 168 дескрипторів (8 x 21 результатів навчання). Рамка цифрової компетентності має наступну структуру: сфери (визначені як компоненти цифрової компетентності – їх п'ять); дескриптори та назви компетентностей (що стосуються кожної сфери); рівні грамотності (за кожною компетентністю); приклади знань, навичок та ставлення (застосовані до кожної з компетентностей). З розробленою рамкою можна ознайомитись за посиланням - <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework>.

Спираючись на опис цифрової компетентності у рамці та керуючись сучасними розробками у сфері оцінювання та стандартизації інформаційно-комунікаційної компетентності та цифрової компетентності (серед яких – DigiComp), під час підготовки та підвищення кваліфікації вчителів до показників, які педагог має досягнути, варто віднести: *керування інформацією (Information management)* - знання, вміння й навички для пошуку необхідних відомостей та даних, їх аналізу та використанню відповідно до цілей професійної діяльності; *співробітництво (Collaboration)* - знання, вміння й навички для відповідальної участі в он-лайн-спільнотах та взаємодії з іншими користувачами в мережі Інтернет; *комунікація (Communication)* - знання, вміння й навички для спілкування за допомогою он-лайн-інструментів, з урахуванням конфіденційності, безпеки та мережевого етикету; *створення контенту і знань (Creation of content and knowledge)* - знання, вміння й навички для творчості та створення нових знань і контенту через використання ІКТ, які поширюються за допомогою сервісів Інтернет; *етика та*

відповідальність (Ethics and responsibility) - знання, вміння й навички для належної етичної поведінки в мережі Інтернет; *оцінювання та розв'язання проблем (Evaluation and Problem-solving)* – виявляється у здатності доцільного підбору ІКТ для оцінювання й самооцінювання знань, вмінь і навичок у межах різних навчальних дисциплін для вирішення проблем, опрацюванні результатів оцінювання за допомогою ІКТ й надання відповідних консультацій; *технічне оперування (Technical Operation)* - знання, вміння й навички, необхідні для ефективного, безпечного та доцільного використання ІКТ у професійній та навчальній діяльності.

Висновки. Необхідність володіння цифровою компетентністю вчителем є сьогодні особистою, професійною потребою та викликом в умовах швидкого розвитку технологій. Важливим для сучасних освітніх реформ постає забезпечення цієї потреби через систему підвищення кваліфікації з урахуванням необхідності навчання впродовж життя. Ознайомлення з напрацюваннями європейської спільноти, з Рамкою цифрової компетентності для громадян сприятиме цілісному баченню цієї категорії та прогресу на шляху формування цієї важливої ключової здатності людини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Нова українська школа. Концепція. – Заголовок з екрану: - (<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>) – Електронний ресурс.
2. Vuorikari, R., Punie, Y., Carretero Gomez S., Vanden Brande, G. (2016) DigComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens. Update Phase 1: The Conceptual Reference Model. Luxembourg Publication Office of the European Union. EUR 27948 EN. doi:10.2791/11517/- 44 p.

ЦИФРОВА ПЕДАГОГІКА В ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ XXI СТОЛІТТЯ

Процай Людмила Петрівна

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
кандидат педагогічних наук, доцент

Ключові слова: *цифрова педагогіка, інформаційно-комунікаційні технології, підготовка вчителя XXI століття.*

Постановка проблеми. Студенти XXI століття — це діти покоління Z, яких у сучасному інформаційному суспільстві прийнято називати центеніалами — ті хто народилися з 1994 по 2012 рік (за теорією поколінь, розробленою американськими вченими Вільямом Штраусом (William Strauss) та Нілом Хоувом (Neil Howe)). Це люди народжені в епоху Інтернету, які не ділять світ на реальний і цифровий, а сприймають його єдиним цілим. Вони відчують Інтернет “з середини”, вони не лише живуть у цифровому світі, а й постійно його удосконалюють та підлаштовують під себе реальний світ програмними лайфхаками.

Метою дослідження є обґрунтувати значення цифрової педагогіки у підготовці вчителя XXI століття.

Виклад основного матеріалу. Більшість педагогів, які залучені до організації освітнього процесу, виховання та навчання покоління Z — це люди з покоління Y (1977-1994р.н.) або X (1966-1976р.н.). Центеніали навчаються і сприймають матеріал по-іншому, віддають перевагу інфографіці, а не лонґріді, схильні до інтегрованого підходу, їм подобається STEM освіта. Вчитель або викладач давно втратив авторитет як джерело освіти, адже студент може отримати інформацію з будь-якої частини світу [1]. Отже, для покоління Z педагог — це, насамперед, тьютор (наставник) у цифровому інформаційному просторі, який добре

розуміється на предметі, вміє подати його у розрізі інтердисциплінарного підходу та володіє сучасними ІКТ.

У зв'язку з цим, у педагогіці постають проблеми упровадження цифрових методів та засобів навчання студентів, які б посилили сприйняття та розуміння змісту будь-якого навчального курсу.

Особливої уваги, потребує підготовка майбутніх вчителів до навчання дітей Z, оскільки саме їхня трудова нива складатиме стовідсоткове поле покоління центеніалів. Це діти, яким важко тримати увагу на одному об'єкті довгий час, отже потрібно змінювати види діяльності; вони швидко приймають остаточне рішення; цінують власну безпеку не лише в Інтернеті; надають перевагу стабільності, спокою та добробуту; вони толерантні у питаннях дискримінації за національним, расовим або гендерним чинником; вони мінімалісти у придбанні речей (краще менше, але якісніше); це покоління прагне вести здоровий спосіб життя та відповідально ставиться до свого здоров'я; знають як досягти успіху [1].

Педагогіка нового покоління це інтеграція традиційної та цифрової педагогіки, причому остання є точною наукою, яка використовує електронні елементи з метою удосконалення методів і засобів сприйняття навчального матеріалу. Сьогодні відбувається етап становлення цифрової педагогіки як науки, зокрема її принципів. Вона знаходиться на шляху експериментування та пошуку нових працюючих моделей, проектування ідеального інформаційного освітнього е-середовища, вдалого поєднання різних моделей змішаного навчання, мобільного навчання, адаптивного навчання, електронного навчання тощо.

Над вирішенням вищезазначених проблем цифрової педагогіки спільно працюють і педагоги, і фахівці у галузі ІТ. Вони пропонують свої продукти у вигляді електронних платформ для змішаного та дистанційного навчання (наприклад Classroom від компанії Google), конструкторів для

створення освітніх сайтів та блогів, програм для розробки електронних підручників та зошитів, е-журналів та е-щоденників. З розвитком цифрової педагогіки стрімко зростає рівень самоосвіти викладачів та студентів завдяки електронним дистанційним курсам на платформах Udacity, Coursera, edX, Prometheus, Edera та багато інших, що пропонуються українською та іноземними мовами.

Висновки. Отже, цифрова педагогіка у сучасній системі освіти та інформатизації освітнього процесу займає чільне місце і потребує інтеграції у навчальний процес підготовки майбутніх учителів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Діти XXI століття: знайомся, центеніали! [Електронний ресурс] // studway : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <http://studway.com.ua/centenial>, вільний. – Назва з екрана.

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ (ДОСВІД КРАЇН БАЛТІЇ)

Сороко Наталія Володимирівна

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України,
старший науковий співробітник відділу компаративістики інформаційно-
освітніх інновацій, кандидат педагогічних наук, м. Київ

Ключові слова: *цифрова компетентність вчителя, розвиток цифрової компетентності вчителя, оцінювання цифрової компетентності вчителя, інформаційно-комунікаційні технології.*

Постановка проблеми. Необхідність дослідження цифрової компетентності вчителів пояснюється, перш за все, інтенсивним розвитком інформаційного суспільства, появою нових ІКТ та їх інтеграцією у всі сфери людської діяльності, оскільки саме вчителі є одними з тих, хто

впливає на становлення, розвиток сучасної конкурентоспроможної молоді.

Особливого значення набуває досвід європейських країн, зокрема тих, які нещодавно увійшли до Європейського Союзу (ЄС), наприклад, Литва, Латвія і Естонія.

Метою дослідження є висвітлення досвіду країн Балтії щодо розвитку цифрової компетентності вчителя.

Виклад основного матеріалу. У квітні 2013 р. три установи Естонії, якими керує Міністерство освіти і науки (Фонд інформаційних технологій Естонії, Фонд «Тигровий стрибок» та Естонська освітня та дослідницька мережа) об'єднали свої зусилля, щоб створити нову спільну установу – Фонд інформаційних технологій для освіти (англ. Information Technology Foundation for Education, естон. Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus, HITSA) [1]. Мета полягала в забезпеченні активного навчання в галузі ІКТ та цифрового навчання в рамках управління освітою, досягнення більшої синергії між різними діями у галузі розвитку країни, а також надання важливого імпульсу розвитку цифрової компетентності вчителя для забезпечення підвищення якості освіти країни.

Фонд інформаційних технологій для освіти є ініціатором програм, важливих для системи освіти Естонії, наприклад, реформування освіти щодо розвитку цифрової компетентності громадян «Освітня стратегія 2012-2020» (англ. Education Strategy for 2012-2020), ІТ-академії (IT Academy), освітньої області в галузі ІКТ (Hariduspilv), Стрибок Тигра (ProgeTiiger) та інших.

Важливим при цьому постає рішення проблеми розвитку цифрової компетентності вчителів для їхнього майстерного використання створеного цифрового навчального матеріалу, електронного середовища та цифрових інструментів та поширення найкращих педагогічних практик. З огляду на це в Естонії є обов'язковим для вчителів підвищення кваліфікації у галузі ІКТ на курсах «Європейські комп'ютерні права»

(англ. European Computer Driving Licence, ECDL), що становлять 40 академічних годин. Підвищення кваліфікації вчителів здійснюється кожні 3 роки в Університетах, які визначаються Міністерством науки і досліджень: Талліннський університет, Тартуський університет, Талліннський технологічний університет, Музична та театральна академія Естонії, Академія мистецтв Естонії.

Оцінювання цифрової компетентності вчителів відбувається за рамкою ECDL, що орієнтується на рамку DigComp 2.0, 2.1, та у межах національного проекту Естонії DigiMina, після чого вони отримують сертифікат ECDL.

Слід відмітити, що в Литві оцінювання цифрової компетентності вчителів відбувається також відповідно до рамки ECDL, згідно з програмами підвищення кваліфікації вчителів на базі Центру удосконалення шкіл (англ. Centre for School Improvement) та Центру сучасної дидактики (англ. Centre for Modern Didactics) [2].

Суттєвий вплив на розвиток цифрової компетентності вчителів країн Балтії є їхня участь у міжнародних проектах. Так, наприклад, проекту межах програми Ерасмус плюс (*Erasmus +*), *Online4EDU*, що розпочався з 2014 року, у якому беруть участь чотири країни: Естонія, Латвія, Литва та Німеччина. Він направлений на створення он-лайн інструментів для:

- спільної роботи вчителів;
- підтримки розвитку їхньої цифрової компетентності;
- удосконалення педагогічної діяльності з використанням ІКТ.

Курси, що створюються за підтримкою цього проекту передбачають змішану форму навчання та постійне вдосконалення вмінь і навичок використання ІКТ у професійному й повсякденному житті.

На сайті проекту розміщений тест **«Он-лайн барометр навичок співробітництва»** для самооцінювання цифрової компетентності, а саме, її компонента «комунікація і співробітництво». Цей тест може пройти будь-

яка людина, яка бажає узнати свій рівень цифрової компетентності.

Тест складається з 31-го завдання, за якими 1 – визначається рівень основних знань щодо використання он-лайн інструментів для підтримки групового навчання, 2 – ролі вебінарів у навчанні; 3 – застосування он-лайн інструментів для забезпечення групового навчання через мобільні пристрої.

Висновки. У країнах Балтії цифрова компетентність вчителя набуває особливого значення та є головним чинником для проведення освітніх реформ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus, HITSA. Strategy for 2014–2020, Tallinn 2014 [Online]. Available: <http://www.hitsa.ee>
2. Ministry of Education and Science [Online]. Available: <http://www.smm.lt/en>

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ З УРАХУВАННЯМ ПРИНЦИПУ МОДУЛЬНОСТІ НАВЧАННЯ

Юцевич Ірина Сергіївна
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка,
Викладач, м. Чернігів

Ключові слова: *інформаційна компетентність, майбутні вчителі іноземних мов, модульність навчання.*

Постановка проблеми. Реформи у сфері освіти, зокрема прийняття Верховною Радою України нової редакції Закону України «Про освіту», концепція створення нової української школи, інформатизація та популяризація дистанційного навчання вимагає відповідної побудови змісту навчання з урахуванням специфічних принципів.

Так, одним із провідних принципів навчання у закладах вищої освіти, який є ключовим у побудові змісту інформатичної компетентності майбутніх учителів іноземних мов, є принцип модульності.

Метою дослідження є обґрунтувати необхідність використання принципу модульності навчання для формування інформатичної компетентності у майбутніх учителів іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Питання модульності формування ІКТ компетентностей відображено в рекомендаціях ЮНЕСКО, в наукових розвідках Т.В. Тихонової; принцип модульності навчання розглянуто в роботах В.Л. Ортинського, О.Г. Захар та ін.

Сутність цього принципу полягає в побудові модулів на основі системного аналізу понятійного апарату дисципліни, у виділенні групи фундаментальних понять, програмного забезпечення та ресурсів для формування конкретних мовних та мовленнєвих компетентностей з

використанням комп'ютерних технологій, у компактній і логічно завершеній побудові матеріалу, динамічності самого курсу, що дає змогу скоротити час на його вивчення та можливість працювати над курсом дистанційно.

Враховуючи результати досліджень згаданих авторів, ми пропонуємо виділити п'ять модулів для формування інформатичної компетентності майбутніх учителів ІМ: 1) ІКТ у роботі вчителя іноземних мов; 2) засоби ІКТ для створення лексико-граматичних вправ; 3) засоби ІКТ для візуалізації інформації; 4) комп'ютерне тестування; 5) розробка курсів для дистанційного навчання.

Висновки. Таким чином, принцип модульності навчання уможливорює розгляд процесу формування інформатичної компетентності майбутніх учителів іноземних мов як інтеграцію комп'ютерних знань і вмінь з методичними в межах відповідних модулів, що визначають зміст їхньої професійної діяльності.